ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын 2025 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2026/001/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: ichinkhorlooga@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Г.Ичинхорлоо

Утас: 88012671 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Х.Энхтуяа

Утас: 89182456 Цахим хаяг: enkhtuyakh@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2026.03.25 № 01/331

танай ____________-ны № ____________-т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ТАРИАЛАН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА ДАРГА
Ё.БАТЗОРИГ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудад байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг хасах тодотгол хийсэнтэй холбоотойгоор 112.7 сая төгрөгийн өр төлбөр үүссэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитаар өр төлбөр болон орон нутгийн орлогын бүрдэлтэй холбоотой 3.8 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Тариалан сумын Засаг дарга нь аймгийн Засаг даргатай байгуулсан 2025 оны үр дүнгийн гэрээг 82 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Тодруулга	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,691,109.5	1,455,464.6
2	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	1,365,609.3	867,174.9
3	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	126,363.5	164,781.9
4	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	199,136.6	423,507.7
5	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		4,879,775.9	5,467,742.9
6	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	11а, 11б	149,549	279,167.5
7	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	4,730,226.9	5,188,575.3
8	Биет хөрөнгө		4,036,715.1	4,081,618.6
9	Биет бус хөрөнгө	13	693,511.7	1,106,956.7
10	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН 3=1+2**		**6,570,885.3**	**6,923,207.4**
11	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		217,427.2	482,387.1
12	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		171,523.3	436,483.3
13	Өглөг		171,523.3	409,605.5
14	Урьдчилж орсон орлого	18а, 18б	0.0	26,877.8
15	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		45,903.9	45,903.9
16	Урт хугацаат зээл	20а, 20б	45,903.9	45,903.9
17	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		6,353,458.1	6,440,820.3
18	Засгийн газрын хувь оролцоо		6,353,458.1	6,440,820.3
19	Засгийн газрын оруулсан капитал		1,383,488.8	1,383,488.8
20	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/		367,132.3	367,132.3
21	Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/		463,112.4	506,112.4
22	Хуримтлагдсан үр дүн		3,161,227.5	3,212,258.4
23	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		978,497.1	971,828.4
24	**2ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН 6=4+5**		**6,570,885.3**	**6,923,207.4**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Тодруулга	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН		3,350,355.66	3,411,079.75
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		2,136,902.98	1,770,900.06
3	Орлогын албан татвар		1,076,660.22	996,617.2
4	Хувь хүний орлогын албан татвар		1,076,660.22	996,617.2
5	Хөрөнгийн албан татвар		127,660.83	126,543.5
6	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		932,581.93	647,739.36

7	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	-403,641.58	1,640,179.69
8	Тусламжийн орлого		0.0	1,078,654.26
9	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,617,094.26	0.0
10	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	2,050,930.92	3,346,962.78
11	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		2,031,030.92	3,346,962.78
12	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,978,501.22	2,579,159.68
13	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		904,044.87	1,055,103.15
14	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		111,347.57	129,575.93
15	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		153,201.57	278,827.88
16	Хангамж, бараа материалын зардал		90,246.77	336,948.38
17	Нормативт зардал		81,218.4	84,609.6
18	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		26,480	34,777
19	Томилолт, зочны зардал		8,052	6,605
20	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		256,149.93	188,931.11
21	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		347,760.12	463,781.63
22	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		52,529.7	767,803.1
23	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		19,900	0.0
24	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН		1,299,424.74	64,116.97
25	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		1,900	19,754.83
26	1.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН		-1,900	-19,754.83
27	1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН		1,297,524.74	44,362.14

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	4,167,509.9	3,521,481.8
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	2,136,903.0	1,770,900.1
3	Орлогын албан татвар	1,076,660.22	996,617.2
4	Хөрөнгийн албан татвар	127,660.83	126,543.5
5	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	932,581.93	647,739.36
6	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	69,809.85	67,132.15
7	Газрын төлбөр	36,928.8	39,399.87
8	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	825,843.27	541,207.35
9	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	413,512.66	1,750,581.68
10	Нийтлэг татварын бус орлого	413,512.66	456,065.71
11	Тусламжийн орлого	0.0	1,077,974.27
12	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0	216,541.7
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,617,094.26	0.0

14	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,532,305.13	3,460,993.3
15	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,532,305.13	3,460,993.3
16	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,479,775.43	2,692,446.2
17	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,184,385	1,368,784.39
18	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	193,827.77	129,575.93
19	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	184,578.94	230,006.22
20	Хангамж, бараа материалын зардал	489,840.14	484,785.88
21	Нормативт зардал	81,218.4	84,609.6
22	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,520	35,165
23	Томилолт, зочны зардал	8,052	6,605
24	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	258,742.72	303,600.98
25	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	50,610.45	49,313.2
26	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,529.7	768,547.1
27	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	1,635,204.77	60,488.44
28	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	731,553.23	378,922.85
29	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	731,553.23	378,922.85
30	Дотоод эх үүсвэрээр	731,553.23	378,922.85
31	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-731,553.23	-378,922.85
32	Бусад эх үүсвэр	9,411.89	0.0
33	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.0	180,000
34	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	14,211.89	0.0
35	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-4,800	-180,000
36	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	898,851.55	-498,434.4
37	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	466,757.79	1,365,609.34
38	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,365,609.34	867,174.94

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө /өмч
1	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,973,483.39	4,973,483.39
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,973,483.39	4,973,483.39
3	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	87,450	87,450
5	Зарласан ногдол ашиг	-5,000	-5,000
6	Тайлант үеийн үр дүн	1,297,524.74	1,297,524.74
7	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,353,458.13	6,353,458.13
8	2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	6,353,458.13	6,353,458.13
9	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	6,668.72	6,668.72

10	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	6,360,126.85	6,360,126.85
11	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-6,668.72	-6,668.72
12	Тайлант үеийн үр дүн	87,362.14	87,362.14
13	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,440,820.27	6,440,820.27

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**3,213,533.4**	**2,847,169.5**	**366,363.9**	**88.6**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,609,292.5**	**2,355,958.7**	**253,333.8**	**90.3**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,537,281.7**	**2,317,050.7**	**220,231.0**	**91.3**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**1,128,771.8**	**1,055,274.8**	**73,497.0**	**93.5**
210101	Үндсэн цалин	541,964.1	525,841.7	16,122.4	97.0
210102	Нэмэгдэл	469,461.5	452,013.9	17,447.6	96.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,064.0	11,512.0	1,552.0	88.1
210104	Урамшуулал	104,282.2	65,907.2	38,375.0	63.2
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**141,724.2**	**129,576.1**	**12,148.1**	**91.4**
210201	Тэтгэврийн даатгал	96,573.4	89,264.5	7,308.9	92.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,287.7	10,035.7	1,252.0	88.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,643.8	5,018.5	625.3	88.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,643.8	5,018.5	625.3	88.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,575.5	20,238.9	2,336.6	89.6
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**965,148.3**	**906,204.1**	**58,944.2**	**93.9**
210301	Гэрэл, цахилгаан	88,932.0	76,022.2	12,909.8	85.5
210302	Түлш, халаалт	853,116.3	807,081.9	46,034.4	94.6
210303	Цэвэр, бохир ус	23,100.0	23,100.0	0.0	100.0
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**65,566.3**	**49,211.1**	**16,355.2**	**75.1**
210401	Бичиг хэрэг	12,440.0	8,150.6	4,289.4	65.5
210402	Тээвэр, шатахуун	33,518.2	28,125.8	5,392.4	83.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,927.1	4,338.7	4,588.4	48.6
210404	Ном, хэвлэл	500.0	246.0	254.0	49.2
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,460.0	7,000.0	460.0	93.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,721.0	1,350.0	1,371.0	49.6
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**35,165.0**	**35,165.0**	**0.0**	**100**
210604	Урсгал засвар	35,165.0	35,165.0	0.0	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**8,850.0**	**6,365.0**	**2,485.0**	**71.9**
210702	Дотоод албан томилолт	8,850.0	6,365.0	2,485.0	71.9
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**122,056.1**	**85,941.4**	**36,114.7**	**70.4**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	118,726.1	83,531.0	35,195.1	70.4
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.0	188.4	311.6	37.7

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	300.0	135.2	164.8	45.1
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150.0	88.0	62.0	58.7
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,100.0	1,845.0	255.0	87.9
210807	Газрын төлбөр	280.0	153.8	126.2	54.9
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**70,000.0**	**49,313.2**	**20,686.8**	**70.4**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,000.0	25,870.2	8,129.8	76.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	36,000.0	23,443.0	12,557.0	65.1
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**72,010.8**	**38,908.0**	**33,102.8**	**54.0**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**72,010.8**	**38,908.0**	**33,102.8**	**54.0**
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж	12,870.0	12,870.0	0.0	**100.0**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж	53,934.8	21,860.0	32,074.8	**40.5**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,206.0	4,178.0	1,028.0	80.3
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**404,240.9**	**311,210.8**	**93,030.1**	**77.0**
223001	Бусад хөрөнгө	404,240.9	311,210.8	**93,030.1**	**77.0**
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**200,000.0**	**180,000.0**	**20,000.0**	**90.0**
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	200,000.0	180,000.0	20,000.0	90.0
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**3,213,533.4**	**2,348,735.1**	**864,798.3**	**73.1**
122	**Тусламжийн орлого**	**3,213,533.4**	**2,348,735.1**	**864,798.3**	**73.1**
122005	Орон нутгийн төсвөөс	2,286,555.3	2,060,043.1	**226,512.2**	90.1
120004	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	57,600.0	63,854.5	-6,254.5	110.9
120010	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,000.0	8,295.8	-2,295.8	138.3
	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	640,281.2	0.0	640,281.2	0.0
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	223,096.9	216,541.7	6,555.2	97.1
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		1,365,609.3	-1,365,609.3	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		867,174.9	-867,174.9	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**159,899,172.0**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**159,899,172.0**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**145,502,172.0**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**5,722,636.0**
210402	Тээвэр, шатахуун	1,553,726.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,168,910.0
2105	**Нормативт зардал**	**84,609,600.0**
210502	Хоол, хүнс	84,609,600.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**240,000.0**
210702	Дотоод албан томилолт	240,000.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**54,929,936.0**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54,929,936.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**7,440,000.0**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**7,440,000.0**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,440,000.0
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**6,957,000.0**
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,957,000.0
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**159,899,172.0**

131103	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	84,609,600.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	51,050,562.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	24,239,010.0

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн ерөнхий орлого болон төсвийн шууд захирагчийн 3 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 6 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 2 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллага түүвэрт хамрагдсан байна. Үүнд:

№	Байгууллагын нэр	Аудитын дүгнэлт
1	Засаг даргын Тамгын газар	Өөрчлөлтгүй дүгнэлт
2	Тариалан нийтийн ахуй үйлчилгээний төв ХХК	Өөрчлөлтгүй дүгнэлт
3	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	Түүвэрт хамрагдсан
4	Сум хөгжүүлэх сан	Түүвэрт хамрагдсан
5	Орон нутгийн хөгжлийн сан	Түүвэрт хамрагдсан

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 38.0 сая төгрөгийн алдаа илрүүлж залруулсан байна. Аудитаар 0.3 сая төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 1 албан шаардлага, 14.1 сая төгрөгийн 4 зөвлөмжийг өгсөн байна.

Аудитаар өр төлбөр болон төсөвт төвлөрүүлэх орлогын бүрдэлтэй холбоотой 3.8 сая төгрөгийн зөрчил илэрч 2 зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага, хариуцлага тооцох санал хүргүүлээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Өр төлбөртэй холбоотой асуудал

1.1 Аудитын илрүүлэлт:

Аудитын илрүүлэлт:

Харьяа байгууллагуудад 612.5 сая төгрөгийн өр төлбөр үүссэн байна. Үүнд

Тайлант онд төсвийн хасах тодотгол хийснээс төсөвт байгууллагуудын тогтмол зардалд 112.7 сая төгрөгийн, зарим дансны зарцуулах эрх хаасан зэргээс 63.0 сая төгрөгийн, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн барьцаа болон шилжих хөрөнгө 58.6 сая төгрөгийн, “Тариалан НАҮТ”-ийн үйл ажиллагаатай холбоотой 378.2 сая төгрөгийн өр төлбөр тус тус үүсэн байна.

Энэ нь “Төсвийн тухай” хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 "*төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх*", санхүүгийн тайлангийн "*нийцсэн бөгөөд зохистой байх*" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Үүссэн өр төлбөрийг барагдуулах арга хэмжээ авч, цаашид өр төлбөр үүсэхгүй байхад анхаарч, халаалтын зардлыг нэмэгдсэн үнэ тарифаар санхүүжүүлэх боломжтой эсэхэд дүн шинжилгээ хийж ажиллах

2. Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

2.1 *Аудитын илрүүлэлт:*

Орон нутгийн төсвийн орлогыг нэр төрлөөр нь авч үзвэл сумын 2 нэр төрлийн орлогыг 0.9 сая төгрөгөөр, аймагт төвлөрүүлэх авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татварыг 2.9 сая төгрөгөөр нийт 3.8 сая төгрөгөөр тасалсан байна. Энэ нь "Төсвийн тухай" хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1."*хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх*" гэсэн заалттай нийцэхгүй, "*Эрх үүрэг*" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2 <u>Өгсөн зөвлөмж:</u>

Улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг бодитой төлөвлөж, гүйцэтгэлийг нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг аудитын тайлан хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагын www.fas.audit.mn цахим системд 2026 оны 09 дүгээр сарын 20 -ны өдрийн дотор мэдээлж, баталгаажуулна уу

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

1. Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тариалан сумын ТТЗ												
Дүн	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Харьяа байгууллагуудын алдаа												
Тариалан ЗДТГ	1	32.5	1	32.5			1	32.5				
Тариалан НАҮТ ХХК	1	5.5			1	5.5	1	5.5				
ДҮН	1	**38.0**	1	32.5	1	5.5	1	**38.0**				
нийт дүн	**1**	**38.0**	**1**	**32.5**	**1**	**5.5**	**1**	**38.0**				

2. Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тариалан ТТЗ	2	3.8					2	3.8				
Дүн	**2**	**3.8**					**2**	**3.8**				
Харьяа байгууллагуудын зөрчил												
Тариалан ЗДТГ	1						1					
Тариалан НАҮТ	5	10.6	1	0.3	**1**		3	10.3				
Дүн	**6**	**10.6**	**1**	**0.3**	**1**		**4**	**10.3**				
Нийт дүн	**8**	**14.4**	**1**	**0.3**	**1**		**6**	**14.1**				

3. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс		
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Тариалан ТТЗ	0	0						
Харьяа байгууллагуудын зөрчил								
Тариалан сумын ЗДТГ								
Дүн								
Нийт дүн								

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ БАТАЛГААЖУУЛСАН:

АУДИТОР Х.ЭНХТУЯА ОГНОО: 2026.03.25